

127/2010. (VII. 8.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 399/2009. (IX. 25.) OVB határozatát helybenhagyja.
2. Az Alkotmánybíróság az - elkésetten és hiányosan benyújtott - elbírálásra alkalmatlan kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

1. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján három kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 399/2009. (IX. 25.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.

A kifogást benyújtók azt kérték, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg az OVBh.-t, és utasítsa új eljárás lefolytatására az OVB-t. Az Alkotmánybíróság az OVBh. ellen előterjesztett kifogásokat az az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, többször módosított és egységes szerkezetbe foglalt 2/2009. (I. 12.) Tü. határozat (ABK 2009. január, 3.) 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

A kezdeményezők - akik nem azonosak a kifogástevőkkel - 2009. szeptember 8-án országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtották be, amelyen az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a nők méltó közéleti szereplésvállalásának elérése érdekében az európai parlamenti, az országgyűlési és a helyi önkormányzati választásokról szóló törvények egészüljenek ki olyan rendelkezésekkel, amelyek előírják, hogy csak olyan listát lehet bejelenteni, amelyen egymás után váltakozva hol az egyik, hol a másik nemhez tartozó személyek szerepelnek?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdést hitelesítette. Az OVB megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, így a hitelesítésnek akadálya nincs.

Az első kifogástevő szerint az OVB-nek több okból is meg kellett volna tagadnia a kérdés hitelesítését. Nézete szerint a kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek, mivel egy többszörösen összetett - az európai parlamenti, az országgyűlési és a helyi önkormányzati választásokat is érintő - kérdés, és ebből következően nem egyértelmű.

A kérdés a kifogástevő szerint egyben burkolt alkotmánymódosítást is eredményez. Ez álláspontja szerint azért állapítható meg, mert a kezdeményezésben szereplő kérdésben megtartott eredményes népszavazás olyan törvényi szabályozás megalkotására kötelezné az Országgyűlést, amely ellentétes lenne több alkotmányi rendelkezéssel is. Sértené a nők és férfiak egyenjogúságát garantáló alkotmányi előírást [Alkotmány 66. § (1) bekezdés], továbbá a választójog egyenlőségét [Alkotmány 70. § (1) bekezdés], a közhivatal viseléséhez való jogot [Alkotmány 70. § (6) bekezdés] és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát [Alkotmány 70/A. § (1) bekezdés] tartalmazó alkotmányi rendelkezéseket. Ezen túlmenően a népszavazásra bocsátandó kérdés a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség biztosítását előíró alapelvi szintű törvényi rendelkezést [Ve. 3. § c) pont] is sértené, ami ellentétes a jogállami jogbiztonság [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] követelményével. A kezdeményezésben foglalt kérdés - a kifogástevő érvelése szerint - nem terjed ki a kisebbségi önkormányzati választásokra, ami azt eredményezi, hogy a „női kvóta” az említett választások esetén nem érvényesülne, ami sérti a diszkrimináció tilalmát előíró alkotmányi rendelkezést.

A második kifogástevő szerint sem felel meg a kérdés az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt törvényi követelménynek, mivel nem egyértelmű, és valójában egy olyan többszörösen összetett kérdést tartalmaz, amelynek egyes elemeiről az állampolgároknak nincs lehetőségük külön szavazni. Ez álláspontja szerint sérti a „népfelség elvét”.

E mellett a kifogástevő arra is hivatkozott, hogy az OVB az OVBh.-ban nem jelölte meg azt a jogszabályi rendelkezést [a Ve. 117. § (1) bekezdését] amelyre véleménye szerint a testület a kifogással támadott határozatát alapította, ami szerinte ellentétes a Ve. 29/B. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltakkal.

A harmadik kifogástevő 2009. október 12-én - a Ve. 130. § (1) bekezdésében foglalt határidőn túl - telefax útján terjesztett elő kifogást az OVBh.-val szemben. A kifogás nem tartalmazza a kifogástevő pontos lakcímét (nem tartalmaz postai irányítószámot).

II.

A kifogások közül egy kifogás tartalmi elbírálásra alkalmatlan, a további két kifogás pedig nem megalapozott.

1. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében [a]z Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.”

Az OVBh. közzétételére a Magyar Közlöny 2009. szeptember 25-én megjelent 135. számában, míg a harmadik kifogástevő által előterjesztett kifogás benyújtására a közzétételt követő 17. napon került sor. A Ve. 4. § (3) bekezdése értelmében - a törvényben szabályozott más határidőkhöz hasonlóan - az OVB határozata elleni kifogás benyújtására megállapított határidő jogvesztő, mely a határidő utolsó napján 16 órakor jár le. A Ve. 4. § (4) bekezdése szerint a napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani; a Ve. 116. §-ának és 78. § (1) bekezdésének együttes összevetésével pedig megállapítható, hogy a kifogás beérkezése számít a benyújtás időpontjának.

A Ve. 77. § (2) bekezdésének c) pontja a kifogás kötelező tartalmi elemeként írja elő a kifogás benyújtója nevének, lakcímének (székhelyének) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címének a kifogáson történő feltüntetését. A Ve. 77. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha az elkésett, vagy nem tartalmazza a 77. § a)-c) pontjaiban foglaltakat.

Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy a jelen ügyben a harmadik kifogástevő által előterjesztett kifogás nem tekinthető érdemben elbírálhatónak, mivel azt a törvényes határidőn túl terjesztették elő, továbbá nem tartalmazza a kifogástevő pontos lakcímét sem.

Ezért az Alkotmánybíróság az elkésett és egyben hiányos kifogást az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 22. § (2) bekezdésében, valamint a Ve. 130. § (1) bekezdésében, 116. §-ában, 77. § (5) bekezdésében foglaltak alapján érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

2. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Abtv. 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság - alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban - a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

Az Alkotmánybíróság - az OVB határozatában foglalt indokolással egyetértve - a tartalmi elbírálásra alkalmas - az első és a második kifogástevő által előterjesztett - kifogásokat nem találta megalapozottnak. Ezért a 399/2009. (IX. 25.) OVB határozatot az abban foglalt indok helyességére tekintettel, azonos indok alapján helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. július 6.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,

Dr. Kiss László s. k.,

alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró